

‘Graven profielkuil versterkt band met de bodem’

Bollenteler Jeroen Brouwer uit Den Helder was in september de duizendste agrariër die zich bij Landbouwportaal Noord-Holland opgaf voor een ‘Bodem APK’. Coen Knook is een van de ‘bodemcoaches’ die een gratis analyse van de bodemstructuur omzetten in praktische adviezen om de bodemconditie en, in het verlengde daarvan, de waterkwaliteit te verbeteren.

Tekst: Cees de Geus | Fotografie: René Faas

Coen Knook AGRARISCH BEDRIJFSADVISEUR

Coen Knook combineerde het agrarisch bedrijfsadviseurschap jarenlang met een akkerbouwbedrijf van circa 50 ha in de Wieringermeer, dat in 2005 moest wijken voor glastuinbouwgebied Agriport A7. Hij teelde onder andere poot aardappelen, granen, suikerbieten én tulpen. Tegenwoordig heeft hij een eigen adviesbureau in Middenmeer, ‘Coen Knook Advies & Bemiddeling’, dat zich vooral richt op administratieve ondersteuning van agrarische ondernemers op het gebied van wet- en regelgeving. Na een intensieve opfriscursus staat hij als bodemcoach sinds enkele jaren ook weer ‘met de poten in de klei’.

Gewasbeschermingsmiddelen alleen zijn niet meer toereikend om bijvoorbeeld bladluis én virussen te bestrijden, lichte bollenteler Brouwer zijn deelname aan het project in een persbericht toe. “Dus moeten we andere manieren ontdekken om ons doel te bereiken.” John Huiberts, biologisch bollenteler en bodemcoach in het Noordelijk Zandgebied, is het daarmee eens. “Het is eerst noodzaak om de bodem weerbaarder te maken, daarna kun je minderen met gewasbeschermingsmiddelen.”

Knook, zelf voormalig akkerbouwer (zie kader), richt zich als bodemcoach onder de vlag van Landbouwportaal Noord-Holland vooral op de plantaardige sector in de Wieringermeer en de polders eromheen.

Dus letterlijk en figuurlijk met de poten in de klei?

“Ja. Voor ik werd gevraagd, lag de nadruk vooral op kantoorwerk. Na een opfriscursus door dé autoriteit op het gebied van bodemkunde, Koen Ter Berg, was het een verademing om weer terug naar m’n roots te gaan. Schep mee, laarzen aan, eerst aan de keukentafel en daarna het land in... Heerlijk. En heel bevredigend, omdat iedere bezoek resulteert in zo praktisch mogelijke adviezen om bodemproblemen op te lossen.”

Kun je eens schetsen hoe zo’n bezoek in z’n werk gaat?

“Eerst wil ik benadrukken dat het altijd maatwerk is. Geen perceel is hetzelfde en het ene bedrijf is het andere niet. Daarom ga ik eerst aan de keukentafel zitten om informatie

te krijgen over de bedrijfsvoering, het teeltplan, de teeltmethode, de toekomstvisie én de reden om mij uit te nodigen. Vaak gaat het om een gesignaleerd probleem, zoals water dat ieder jaar weer op het land blijft staan of plekken waar de oogst altijd tegenvalt. Daar gaan we vervolgens naar toe om een paar profielkuilen te graven.”

Profielkuilen?

“Ja. Soms daag ik de teler uit om zelf te graven, omdat die handeling op zich al veel informatie oplevert, maar meestal spit ik zelf. Aan de weerstand die ik dan voel, krijg ik al veel informatie over de bodemgesteldheid. Een profielkuil is gemiddeld 60 centimeter diep en levert een schat aan informatie op. Inherent aan het belang van een gezonde, weerbare bodem is dat je ook als teler regelmatig een profielkuil graaft, om te kijken hoe het gesteld is met het bodemleven en de bodemgesteldheid.”

Oké, je hebt tot 60 centimeter diepte gespit. Wat zie je dan?

“In de eerste plaats hoe het staat met het bodemleven. Dat zie je eigenlijk al bij de eerste schep, als de grond uit elkaar rult of als een brok blijft liggen. Negen van de tien keer vind ik op 35 à 40 centimeter een verdichting, die in de loop der jaren is ontstaan door grondwerkzaamheden met zware machines. Vaak is zo’n verdichting niet problematisch, want het herstellend vermogen van de bodem is verrassend groot. Daar is echter wel een gezond bodemleven voor nodig, in